

Nr 278.

Av herr **Brädefors m. fl.**, *angående förbättring av pensionsbestämmelserna för tjänstemän och arbetare i statens tjänst.*

De nuvarande pensionsbestämmelserna för tjänstemän och arbetare i statens tjänst är synnerligen otillfredsställande, i synnerhet vad det beträffar pensionsbeloppens storlek. Redan vid fastställandet av de nuvarande pensionsbeloppen blevo de lägre tjänstemännens och arbetarnas pensioner satta så lågt att de inte tillåta en människovärdig tillvaro, utan pensionstagarna måste söka hjälp från annat håll eller också leva sina ålderdomsdagar i försakelser och umbäranden.

Detta förhållande har ytterligare försämrats genom den nu rådande dyrtiden, vilket för de i tjänsten varande statstjänarna har genom riksdagens beslut 1937 i någon mån kompenserats med ett provisoriskt lönetillägg. Statspensionärerna har inte blivit delaktiga av några sådana tillägg, varför deras ekonomiska ställning för närvarande är synnerligen svår. Den största orättvisan i pensionsbestämmelserna är att pensionsbeloppen är beräknade efter lägsta dyrortsgruppen och skall utgöra 2/3 av lönen. I högsta dyrortsgruppen utgör pensionsbeloppen icke ens halva lönen, varför det är omöjligt för pensionärer i högsta dyrortsgruppen att existera på sina pensioner. Man kan inte heller tänka sig att pensionärer från de högre dyrorterna efter pensionstidens inträde skulle flytta till de lägre dyrorterna, i de flesta fall till helt främmande omgivning, där de inte skulle få den trivsel som i deras hemort bland vänner och bekanta människor. Denna princip har även statsmakterna erkänt genom 1937 års riksdagsbeslut om dyrortsgraderade folkpensioner. Även statstjänarnas och arbetares i statens tjänst löner utgår efter dyrortsgrupperingen, varför det synes oss helt naturligt att även pensionsbeloppen bör utgå efter samma principer.

Med hänvisning till vad sålunda anförts hemställa vi,

att riksdagen må i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa om utredning och förslag för förbättring av pensionsbestämmelserna för tjänstemän och arbetare i statens tjänst, även för de redan pensionerade, med avseende på förhöjningen av de lägre befattningshavarnas pensioner samt dyrortsgruppering av pensionerna.

Stockholm i januari 1938.

J. H. Brädefors.

K. E. Senander.

Axel Nordström.

Avskrift

av skrivelse, vid uppvaktning av hans excellens statsministern och finansministern, överlämnad till regeringen den 28 maj 1937.

Till Konungen.

Undertecknad styrelse för Pensionerade Statstjänstemäns Riksförbund, vilken fått i uppdrag att överbringa närlagda å förbundets riksmöte här i Stockholm den 27 dennes med ombud för samtliga förbundets lokalavdelningar i landet gjorda uttalande får, fullgörande detta uppdrag, härmed i underdånighet hemställa, att Kungl. Maj:t måtte till välvilligt övervägande snarast upptaga däri omnämnda spörsmål.

Enär läget för i stort sett samtliga statspensionärer, och framför allt dem som uppbära pension enligt äldre bestämmelser, liksom dem som i förtid pensionerats på grund av i tjänsten ådragen sjukdom, eller på grund av 1934 års beslut om pensionsålderns för vissa befattningshavare sänkning etc., säkerligen är mycket brydsamt, hade det varit synnerligen önskvärt om statsmakterna redan i år i en eller annan form kunnat komma dessa gamla trotjänare till hjälp. Då vi emellertid kunna förstå de hinder som härvid mött, våga vi nu blott hoppas och hemställa, att Kungl. Maj:t måtte finna utvägar att så snart som möjligt under nästa år, om ock i provisorisk form intill dess en definitiv lösning kan åstadkommas, bringa samtliga pensionärer den hjälp de äro i trängande behov av.

Att läget är genomgående brydsamt torde f. ö. med all tydlighet framgå av den spontanitet varmed den ena Föreningen för pensionerade statstjänstamän, omfattande pensionärer ur alla grader och alla verk, civila som militära, inom skilda delar av landet uppstått och krävt bildandet av en riksorganisation för hävdandet av pensionärernas samfälliga inställning till frågan.

Vi anhålla därför få understryka vad som i närl. resolution liksom i tidigare framställningar till Kungl. Maj:t i ämnet framhållits och hemställa,

att Kungl. Maj:t snarast måtte gå i författning om däri begärda utredning avseende väsentligt höjda och, liksom lönerna och nu senast folkpensionerna, dyrortsgrupperade pensioner för statstjänstemännen, även för de redan pensionerade, i avsikt att dymedels bereda dessa det otium cum dignitate de i samhällsgagnandets tjänst så väl förtjänat och må anses staten som arbetsgivare värdigt;

att i denna utredning bereda plats för en representant för Riksförbundet och slutligen sätta förbundet i tillfälle att över utredningens resultat avgiva yttrande.

ävensom att, i avvaktan på definitiv reglering av statstjänstemännens pensioner, föreslå nästkommande riksdag bevilja ett provisoriskt pensionstillägg till var och en pensionerad statstjänsteman efter de grunder Kungl. Maj:t må finna lämpligt och skäligt.

Till Riksförbundets ovannämnda representant be vi få föreslå dess ordförande Fabriksförvaltaren Axel Seedoff.

Underdånigst

För Pensionerade statstjänstemäns riksförbund

Dess styrelse:

Avskrift.

Pensionerade statstjänstemän av alla grader och från skilda verk, samlade till möte i Luleå den 27 september 1937 för överläggning om det bekymmersamma läge i ekonomiskt avseende, i vilket vi, genom de prisförhöjningar som på så gott som allt vad livsförnödenheter heter inträtt, kommit, hava efter en ingående behandling av ärendet enhälligt beslutat att göra följande uttalande att genom Förbundsstyrelsens försorg tillställas regering och riksdag.

Under erinran om, hurusom hela det nuvarande pensionssystemet måste anses föråldrat och till sina verkningar orättvist därigenom att pensionerna icke äro, liksom lönerna, dyrortsgrupperade, anse vi det vara ofrånkomligt att en utredning snarast kommer till stånd avseende en genomgående omreglering och förbättring av hela pensionssystemet i vad det avser statens befattningshavare, resp. redan pensionerade sådana, på så sätt, att detta system kommer i bättre samklang med tidens krav och såmedels vid befattningshavarens avgång tillförsäkrar honom en fullvärdig pension, som, oavsett var han än må vara bosatt eller nödgas bosätta sig inom landet, tillfullo tryggar honom för oförvållade bekymmer för sin existens under ålderns och ohälsans dagar, och att Kungl. Maj:t på grundval härav måtte snarast möjligt till riksdagen avgiva proposition i ämnet.

Vi drista oss i detta sammanhang erinra om, hurusom det här dock gäller en medborgargrupp, som, vid sin avgång ur tjänsten, i ansvarsfull ställning i regel troget tjänat stat och samhälle i 30 à 40 år och däröver.

Vi förvänta också därför, att Kungl. Maj:t, med beaktande härav och vad vi ovan anfört, i proposition till nästkommande riksdag föreslår, att denna till omedelbart lättande av vårt betryck måtte bevilja ett provisoriskt pensions-tillägg åt samtliga redan pensionerade tjänstemän att utgå intill dess en fullständig omläggning av det nuvarande pensionssystemet kan träda i kraft.

Slutligen hemställa vi, att genom vårt riksförbund bliva företrädde i den ovan begärda utredningen, ävensom få avgiva yttrande över det resultat, vartill utredningen må komma.

Luleå den 27 september 1937.

På mötets vägnar: